

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 37

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 8. oktober 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Árg.

TÆR STÓRU OG STERKU SÁLIRNAR

Teir eru heldur skjarrligir menn, hasir, ið skriva »Dimmalætting«. Nú hava teir sjálvir so javnan í ymsum málum havt aðra stöðu enn sambandsins tingmenn — og teir hava ikki dult hana, men aðrir megu ikki eftir teirra tykki hava loyvi at at nema ein fingur við sambandsflokkin. Gaman í!

»Dimma«-menninir siga seg at hava »kastet eð flygtigt Blik« á eina grein í hesum blað, og tað er ikki smávægis teir har hava sæð. Betur hevði tað óivað verið fyri teir sjálvar, at teir hövdu kannað greinina meiri gjølla, aðrenn teir lupu á. Greinin greiddi frá eini samkomu, ungar enskir sosialistar hövdu havt fyri at bógva seg út til stríðið fyri at dugna arbeidar-afjöldini, og hon var ein áheitan á føroyskan ungdom at gera tað sama.

Vit skulu ikki verða langrøknir í hesum føri, men einans siga, at vit ongatíð hava dult fyri, at vit eru móttøðu-

menn av kommunismuni eins væl og nazismuni á sinni, og vit kunnu leggja aftrat, at eisini amerikanskur peningapolitikkur og imperialismi býður okkum imóti.

Óttast »Dimmalætting« fyri teirri russisku atomspreinguni, so skulu vit í minsta lagi kunna ugga hana við, at um tað ræðuliga skuldi bent, at russar sleptu eini slikari niður á Vagljøi í Havn, so mundu tær »store og stærke« Sjøele, ið skriva »Dimmalætting«, hvørki verið henni nærri ella fjærri enn aðrir blaðmenn og fólk yvirhøvur í Havn.

Ikki skulu teir heldur óttast fyri, at teir sýna so mikið í sjónarringinum, at teir fjala stórvegis útsýni Hedtofts.

»Flygtig« lesnaður eins væl og »flygtig« skrivning hevur so lítið virði. Tað skuldu tær stóru og sterku sálirnar í »Dimmalætting« lagt sær í geym.

P. K. M

Havnamálið í Tórshavn

Á eykafundi í Tórshavnar býráð týskvöldið varð málið um havnabyggingina til viðgerðar. Formaðurin greiddi frá málinum í samfallo 2 tímar og 20 minuttir, og ikki fór hann við eirindum við teimum, ið hann helt vera imóti at gera brimgardin frá Gulakletti lidnan, aðrenn farið varð undir hin eystara brimgardin.

Orðaskiftið varð heldur beiskt, og ikki kom málið til atkvøðugreiðslu; men eftir orðaskiftinum at døma vóru minst 5 av býráðsins 9 limum sinnaðir fyri at gera eystara brimgardin fyrst og kanska samstundis bryggjuhá frá Gulakletti inn móti Fiskacentralinum — og lata brimgardin frá Gulakletti biðja til síðst, um tað ikki var gjørligt at gera hann samstundis.

Nógv kundi verið at funnist at formansins leiðslu av hesum fundi, men lat tað nú fara. Vit kunnu tó ikki lata vera við at hefta okkum við tað, ið formaðurin nevndi viðvíkjandi bulvirkinum innanfyri eystara

brimgardin (tað arbeiði, Torgard stílaði fyri nökur ár herfyri): »... Henda bryggja kan detta niður, hvørja løtu tað skal vera. Etlendi kemur hon at kosta býarstýrinum 1 millión at gera aftur í forsvarligan stand.«

TÝSKLAND

Etlendi var, at veljast skuldi kanslari fyri Eystur-Týskland igjær; men var einki frætt frá hesum vali, tá blaðið fór til prentingar.

Eysturtýski rikisdagurin skal hava sæti í tí av russum her-setta partinum av Berlin. Ikki skal hesin býarpartur innlimast í eysturtýska ríkið, sigst.

Russar siga seg vilja vera við til at sett verður ein stjórn fyri alt Týskland. Einans ein tilik stjórn, siga teir, kann undirskriva friðsáttmála fyri týska ríkið.

Póland hevur yvirfyri Onglandi og Fraklandi mótmælt, at Vesturtýskland er vordíð ein statur fyri seg. Tað skal stríða imóti Potsdamsáttmálanum, siga teir.

Bretskir reiðarar mótmæla

Íslendingar hava fingið jattað eitt lán uppá 1.250.000 £ í Onglandi at byggja 10 nýggjar trolarar fyri.

Bretskir trolarareiðarar mótmæltu harðliga, at teir fingi hetta lánið, men tað varð kortini jattað. Teir hildu fram, at teir sjálvir máttu byggja trolarar uttan stuðul og hildu tað vera uttanhandað, at bretar skuldu lata pening til fremmandar menn at fáa sær nýmótans før fyri, ið einans vildu verða til skaða fyri bretsku trolvinnuna.

William Heinesen:

DEN SORTE GRYDE

Um heilt stutta tíð verður at fáa ein nýggj skaldsøga av William Heinesen: »Den sorte Gryde«.

William Heinesen hevur vunnið sær eitt stórt skaldanavn í Danmark — og langt út um tað, hvat so annars verður blakað á hann her heima í Føroyum.

Tað er Gyldendals Forlag, ið gevur út bókina, og tað er ikki eitt av, teir seta stórar vónir til hesa bók. Vit skula loyva okkum at prenta upp eitt úrdrag úr grein um bókina í »Bognyt«:

»Om antagelsen af dette manuskript kan der ikke rejses nogen diskussion. Det er skrevet af en moden kunstner, som tilfulde behersker sine midler. Det spændende er, om denne store roman ikke vil vise sig at være ethvert forlags ønskedrøm: kvalitets-bestselleren. Saavel menneskeligt og kunstnerisk som rent romantisk ejer den kræfter, som kunne pege i den retning«.

Of seinni sigur sama blaðið: »... Hvis der er nogen retfærdighed til — og det er der jo heldigvis sommetider — maa Den sorte Gryde blive en succes af de store«.

BÓKADAGURIN

Nú, bókadagurin er afturum farin, halda vit, at fólk eiga at frætta um úrslitið av honum. Vit hava tí spúrt í tveimum bókahandlum í Havn, hvat teir halda um soluna henda dag.

Teir siga, at teir hava havt góða sølu, og at dagurin vagnaðist reiðiliga so væl sum í fjør. Spell halda teir tað kortini vera, at so fáar bókur eru útkomnar í árinum, tí efterspurnin var stórur; men mong hövdu longu aðrenn bókadagin keypt tær nýggju bókurnar.

Alt samanlagt halda bókasølumenn ansin fyri føroyskum hókmentum vera stóran millum fólk. Tað er hugnaligt at frætta, og vit vóna, at næsti bókadagur verður væl fyrirreikaður í góðari tíð frammanundan. Men best verður føroysk bókaútgáva styðjað, um fólk keypur bókurnar, so hvørt sum tær koma út.

Grønlandsskipið DISCO

sendi hósdagin út neyðsignal. Tað hevði sigt seg upp á ein flúr á ferð frá Ivgit til Juli-anehaab. Tað eyðnaðist skipinum at koma av aftur skerinum og í havn; men aðrenn tað kann halda áfram til Danmarkar, skal tað verða tikið upp at sýna. Hetta verður helst gjørt á amerikansku flotastöðini í Grønlandi.

Við skipinum vóru 79 ferðafólk. Av teimum fylgja 40 við skipinum, meðan flogfar verður sent úr Danmark eftir hinum.

Fiskiskapurin

Landað í Bretlandi hava: Royndin 432 ks. 994 £, Havsóki 105 ks. 199 £, Vestmanna 450 ks. 1174 £, Lambanes 169 ks. 620 £, Ósi 404 ks. 1284 £, Hoyvik 321 ks. 847 £, Alvur 249 ks. 714 £, flutt 2 ks. 14 £, Skipafossur 269 ks. 373 £.

Úr Grønlandi eru heimkomin: Saxaberg 56 tons, Vón 80 tons, Hamranes 152 tons, Skarvanes 108 tons. Hesi hava øll roynt við linu og hava landað nakað í Grønlandi. Undan Íslandi: Keldan 13 tons, Godthaab 54 tons, Carlton 72 tons, síðstnevnda er snörisskip, hini linuskip. Undan Bjarnaoyggi: Skálalberg 76 og Egil 88 tons.

Samráðingarnar

hósdagin um friðarsáttmálan við Eysturrikið endaðu úrslitaleysar.